

Reduserte ytelser fra SOP

Styret i Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger (SOP) har fremmet forslag som innebærer reduserte ytelser. Forslaget er sendt på høring i organisasjonen.

Forslagene innebærer at de fleste ytelsene reduseres. For leger autorisert etter 1.1. 1993 faller retten til alderspensjon og ektefellepensjon bort. Denne gruppen får dessuten lavere avbruddsytelser enn leger autorisert før dette tidspunktet. Det er imidlertid viktige unntak. Avbruddsytelser knyttet til fødsel og adopsjon, og sykdom man ikke får tegnet privat avbruddsforsikring mot, skjermes. I tillegg vil omleggingen bidra til å styrke SOPs muligheter til å opprettholde og eventuelt styrke ytelser ved varig uforhet. Ektefellepensjonen vil med det foreliggende forslag fjernes gradvis.

Et visst sikkerhetsnett

– Økonomien i SOP tilsier at ordningen vil dø sakte, men sikkert, dersom ikke de årlige utbetalingene begrenses, sier styreleder i SOP, Hans Kristian Bakke. – Styret mener at det er viktig å opprettholde et visst sikkerhetsnett for næringsdrivende leger da dette bidrar både til rekruttering og stabilitet. Videre vil det være helt galt å gi legene det inntrykk at SOP i fremtiden vil kunne gi ytelser på dagens nivå når dette åpenbart ikke er tilfelle. Medlemmene må derfor i større grad enn hittil innrette seg med egen pensjonssparing og private avbruddsforsikringer, sier Bakke videre.

Tidspunktet ikke tilfeldig

– Leger autorisert før 1993 arbeidet i en periode da ved de årlige normaltarifforhandlingene ble satt av til dels store beløp til SOP. Konsekvensen var at legene den gang fikk lavere refusjonstakster enn de ellers ville fått. Fra 1993 har det vært satt av svært lite til SOP i forhandlingene, forklarer Bakke. Han legger til at dersom man i fremtiden igjen får økte overføringer til SOP vil ytelsene overfor leger autorisert etter 1993 kunne styrkes, men at dette forutsetter at slike overføringer blir prioritert av berørte legegrupper i forhandlingene, og at staten samtidig viser vilje til å avsette midler til dette formål. –I tillegg er det slik at de yngste medlemmene i større grad har mulighet til å spare til egen pensjon gjennom bl.a. Legeforetakenes pensjonsordning (LP) som SOP og Legeforeningen etablerte med Størebrand i 2008. De yngste legene vil også ha langt større mulighet til å tegne private avbruddsforsikringer, påpeker Bakke.

Økonomien under press

– Mange leger har klaget over at alderspensjon og uførepensjon fra SOP har blitt dårligere de siste årene, sier Bakke. Han forklarer at dette skyldes at SOPs økonomi

i økende grad har kommet under press som følge av økt antall rettighetshavere og fravær av inntekter. I tillegg varer pensjonsperioden lenger enn tidligere, og det må derfor avsettes mer til dette formål. – Konsekvensen er at pensjonsforpliktelsene har økt kraftig, og det går utover ytelsene. Den eneste mulighet styret i SOP til nå har hatt til å redusere kostnadene, er gjennom den årlige fastsettelsen av pensjonsgrunnlaget. Dersom styret mener at kostnadene til avbruddsyttelsene må reduseres, har dette til nå utelukkende kunnet skje gjennom vedtektsendring. Det betales i dag mer ut i avbruddsforsikring enn i alderspensjon per år, sier han.

– Avbruddsyttelsene er relativt gode sammenliknet med alders- og uførepensjonen. Eldre medlemmer har hatt grunn til å tro at alderspensjonen ville sikre dem i langt større grad enn det som har vist seg å være mulig.

Alderspensjonen fra SOP er i dag livslang fra fylte 67 år. Det foreslås nå mulighet for i stedet å velge å ta pensjonen ut over ti år, frem til fylte 77 år, og fra man er 62 år. Uførepensjonen er nå også på et nivå som for mange oppleves skuffende lavt. Det bør nå bli mulig å styrke denne ytelsen, sier Bakke.

Privat avbruddsforsikring anbefales

– Leger autorisert etter 1.1. 1993 vil få stønad knyttet til fødsel og adopsjon på samme nivå som de som er autorisert før den datoen selv om nivået for alle blir noe redusert sammenliknet med det som ytes per i dag. Ved sykdomsavbrudd vil disse legene få en vesentlig lavere støtte enn legene autorisert før 1.1. 1993. Det anbefales derfor å tegne privat avbruddsforsikring gjennom folketrygden og Medlemsrådgiveren i Vital forsikring. Dersom man får unntak for aktuell eller tidligere sykdom når man søker om slik forsikring, vil SOP gi ytelser som om man var autorisert før 1.1. 1993. Pensjonen må man selv spare til og de som ennå ikke har inngått avtale om Legeforetakenes pensjonsordning anbefales å benytte denne skattemessig gunstige ordningen. Når det gjelder uførepensjon så foreslås den lik for alle uavhengig av autorisasjonstidspunkt, sier Bakke.

For de privatpraktiserende

Ektefellepensjonen foreslås å fases gradvis ut på den måten at den fjernes for ektefeller født etter 1.1. 1965 og for dem som er gift med leger autorisert etter 1.1. 1993. Begrunnelsen er at SOP mener det er rikti-

Hans Kristian Bakke viser her SOPs nettside med informasjon om ordningen. Foto Lisbet T. Kongsvik

gere å prioritere avbruddsyttelser og andre pensjoner. Videre er det slik at legenes ektefeller i langt større grad enn tidligere selv er yrkesaktive og tjener opp egne pensjonsrettigheter. Samtidig er det fortsatt flere eldre medlemmer som har basert seg på denne ytelsen. – Derfor har vi ikke funnet det riktig å fjerne pensjonen for alle straks,

men i stedet fase den ut, påpeker Bakke.

– SOP har vært, og vil fortsatt være, en ordning som i det vesentlige vil være rettet mot privatpraktiserende leger. Offentlige leger vil bli berørt ved at engangsstønden ved død reduseres fra 2G til 1G for alle. Offentlig ansatte leger har gjennom tariff-festede rettigheter i arbeidsforholdet en gruppelivsforsikring. Dette har ikke hatt konsekvenser for tilsvarende ytelse fra SOP, og vil heller ikke få det etter 2011, avslutter Hans Kristian Bakke.

Lisbet T. Kongsvik

lisbet.kongsvik@legeforeningen.no

Avdeling for informasjon og helsepolitikk